

ROZSUDOK

V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eleny Kováčovej a členiek senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Marianny Reiffovej v právnej veci navrhovateľa: **P. K.**, *zastúpeného advokátom Mgr. O. Ch.*, proti odporcovi: **Obvodný pozemkový úrad v Banskej Bystrici**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 17. mája 2007, číslo: 578/2007, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. decembra 2007, č. k. 26 Sp 26/2007-36 takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **p o t v r d z u j e** napadnutý rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici zo dňa 17. decembra 2007 č. k. 26 Sp 26/2007-36.

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a .**

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom krajský súd potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 17. mája 2007, číslo: 578/2007, ktorým bolo rozhodnuté, že navrhovateľ nespĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. m), j), prípadne iných ustanovení zákona č. 503/2003 Z. z. o navrátení vlastníctva k pozemkom v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o navrátení vlastníctva k pozemkom) na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo ich častiach v pôvodných katastrálnych územiach K. a K. a navrhovateľovi nevzniká za tieto pozemky právo na priznanie náhrady podľa § 6 ods. 2 uvedeného zákona. Krajský súd vychádzal zo záveru, že rozhodnutie odporcu nie je v rozpore so zákonom a stotožnil sa s právnym názorom a záverom odporcu, že ani jeden z reštitučných titulov nebol naplnený a preto nebolo možné nároku vyhovieť.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie navrhovateľ, ktorý ho navrhol podľa § 221 OSP zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu na ďalšie konanie, alebo v prípade ak bude mať odvolací súd preukázané, že nie sú splnené podmienky na jeho zrušenie, navrhol ho zmeniť podľa § 220 OSP, zrušiť rozhodnutie odporcu a vrátiť vec odporcovi na ďalšie konanie. Závery súdu považoval za nesprávne. Uviedol, že pojem tiesne treba interpretovať v širších súvislostiach, teda i v súvislosti s určitým politickým nátlakom existujúcim v rokoch 1948 až 1989, ktorým štát a jeho orgány pôsobili na fyzickú osobu ako vlastníka do takej miery, že tento urobil vo vzťahu k svojej veci taký právny úkon, ktorý by v právnom štáte inak neurobil. Vedomie nedostatku zákonnej ochrany súkromného vlastníctva bolo totiž objektívne pôsobiacim a existujúcim stavom, teda tiesňou, a táto potom bola pohnútkou vôle konajúcej osoby, pretože vlastníctvo k takejto veci stratilo pre ňu ako jednotlivca zmysel, lebo administratívnymi opatreniami stratila možnosť po celú dobu trvania vlastníctva ju užívať formou, pre akú ju pôvodne nadobudla. Na preukázanie tiesne navrhol vypočuť svedkyňu, ktorá bola príbuznou jeho právnej predchodkyne a ktorej manžel bol práve z dôvodu odmietnutia uzavretia kúpnej zmluvy trestne stíhaný a právoplatne odsúdený. Podľa názoru navrhovateľa ide o dôkaz podstatný na preskúmanie napadnutého rozhodnutia, ktorý je nevyhnutný pre zistenie skutkového stavu. Súd navrhovaný dôkaz nevykonával, čím neúplne zistil skutkový stav. Ďalej navrhovateľ v odvolaní uviedol, že za nápadne nevýhodné podmienky, ktoré nemal konajúci súd preukázané, treba v tomto prípade považovať aj samotný fakt, že kúpna cena prevádzaných nehnuteľností bola určená štátnym orgánom a nie dohodnutá účastníkmi kúpnej zmluvy a že takouto diskriminačnou zmluvou vlastníci navždy stratili hodnotnú nehnuteľnosť pre seba a svoju rodinu. Rovnako sa navrhovateľ nestotožnil s názorom krajského súdu o omyle v časti vyplácania vyvlastňovacej náhrady za parc. č. X., k.ú. K., keď vyvlastňovacia náhrada bola určená vo výške 12,30 Sk a navrhovateľ v konaní preukázal, že jeho právnej predchodkyne nebola táto náhrada v plnej výške vyplatená, to znamená, že neboli splnené základné predpoklady pre vyvlastnenie, a to vyplatenie primeranej náhrady. Zdôraznil, že účelom zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom je naprávať diskrimináciu súkromného vlastníctva počas celého obdobia rokov 1948 až 1990, v ktorom boli fyzické osoby veľmi často štátom a jeho orgánmi donútené urobiť ohľadne takéhoto majetku právny úkon, ktorý by inak v právnom štáte nikdy neurobili. Mal za to, že napadnutý rozsudok je nesprávny z dôvodu, že súd neúplne zistil skutkový stav veci a na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, napadnuté rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a súd nevykonával navrhované dôkazy, čím podľa názoru navrhovateľa neúplne zistil skutkový stav, čo sú dôvody odvolania podľa § 205ods. 2 písm. c), d) a f) OSP.

Odporca v písomnom vyjadrení k odvolaniu uviedol, že súhlasí s rozsudkom krajského súdu. Tiež uviedol, že špecifikované nápadne nevýhodné podmienky nemožno akceptovať a nevyplatenie tridsiatich halierov nemožno považovať za vyvlastnenie bez vyplatenia náhrady.

Najvyšší súd SR ako súd odvolací prejednal vec podľa § 212 ods. 1 v spojení s § 246c OSP a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné. Rozhodol na

odvolacom pojednávani (§ 214 ods. 1 OSP) dňa 19. novembra 2008 rozsudkom, ktorý verejne vyhlásil.

Z obsahu predloženého spisu krajského súdu ako aj pripojených spisov odporcu vyplýva, že odporca o uplatnenom nároku navrhovateľa rozhodol dvomi rozhodnutiami.

Rozhodnutím zo 4. apríla 2007, číslo 401/2007 (ktoré nadobudlo právoplatnosť 11.05.2007) bolo rozhodnuté o tej časti uplatneného nároku, v ktorej bol navrhovateľ úspešný – splňal podmienky uvedené v § 3 ods. 1 písm. m) a o) zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom a pre prekážky vydania sa mu priznala náhrada podľa § 6 ods. 2 uvedeného zákona.

Druhým rozhodnutím zo dňa 17. mája 2007, číslo 578/2007, ktoré je predmetom tohto súdneho preskúmvacieho konania, bolo rozhodnuté, že navrhovateľ nespĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. m), j), prípadne iných ustanovení zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo ich častiach v pôvodných katastrálnych územiach K. a K. a nevzniká mu za tieto pozemky právo na priznanie náhrady podľa § 6 ods. 2 uvedeného zákona. Uplatneným nárokom navrhovateľ požadoval navrátenie vlastníctva k pozemkom, ktoré boli vyvlastnené jeho právnym predchodcom v rokoch 1951 -1989 ako aj k tým, ktoré jeho právni predchodcovia odpredali kúpnyimi zmluvami v rozhodujúcom období (1956, 1986...). V bodoch 1/ až 14/ odôvodnenia preskúmvaného rozhodnutia sa správny orgán náležite zaoberal každou jednou časťou uplatneného nároku a odôvodnil, prečo navrhovateľ nespĺňa podmienky zákona o navrátení vlastníctva k pozemkom. Krajský súd na pojednávaniach (29. októbra 2007 a 17. decembra 2007) doplnil dokazovanie relevantnými listinami a vyžiadanim si správy z archívu Správy katastra Banská Bystrica (§ 129 ods. 1, 2, § 246c, prvá veta, § 250i ods. 1, druhá veta a § 250l ods. 2 OSP). V odôvodnení napadnutého rozsudku sa vyporiadal s tvrdeniami a námietkami navrhovateľa, uvedenými v opravnom prostriedku proti rozhodnutiu odporcu, označenom ako „odvolanie proti rozhodnutiu č. 578/2007 zo dňa 17.5.2007“.

Preto možno len zopakovať, že pri splnení zákonných podmienok vždy bolo možné doručovať rozhodnutia správnych orgánov verejnou vyhláškou (§ 26 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní, predtým § 14 vládneho nariadenia č. 91/1960 Zb. o správnom konaní). Nemožno bez ďalšieho spochybňovať právoplatnosť rozhodnutí správnych orgánov, keď je rozhodnutie opatrené doložkou právoplatnosti, resp. bolo napríklad zaslané príslušnému súdu do registra Čd na vykonanie zmeny zápisov v pozemkovej knihe, keďže o uvedenej zmene mohol príslušný súd rozhodnúť len na základe právoplatného rozhodnutia. Vzhľadom na skartačné pravidlá a lehoty by zisťovania, kedy a akým spôsobom boli v päťdesiatych rokoch minulého storočia doručované rozhodnutia správnych orgánov vrátane vyvlastňovacích a spochybňovanie ich právoplatnosti (bez relevantných dôkazov) mohlo vniest do štátu chaos a negovať jeden dôležitý právny inštitút – právoplatnosť rozhodnutí správnych orgánov.

Pokiaľ ide o druhý uplatnený reštitučný titul – uzavretie zmlúv v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, kúpna cena v zmluvách bola dohodnutá v súlade s vtedy platnými cenovými predpismi (vyhláškou č. 47/1969 Zb. Slovenského cenového úradu a Ministerstva financií Slovenskej socialistickej republiky o cenách stavieb v osobnom vlastníctve a o náhradách pri vyvlastnení nehnuteľností a vyhláškou č. 129/1984 Zb. Slovenského cenového úradu o cenách stavieb, pozemkov, porastov, úhradách za zriadenie práva osobného užívania pozemkov a o náhradách za dočasné užívanie pozemkov). Navrhnutá svedkyňa, ktorej manžel mal byť trestne stíhaný a právoplatne odsúdený z dôvodu odmietnutia uzavretia kúpnej zmluvy, by ani podľa názoru najvyššieho súdu nebola spôsobilá svedeckou výpoveďou preukázať tieseň právnej predchodkyne navrhovateľa.

Preto sa Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací s právnym posúdením veci a dôvodmi, ako ich uviedol krajský súd, v plnom rozsahu stotožnil (§ 219 ods. 2 OSP v znení, účinnom od 15. októbra 2008).

Nepochybil preto krajský súd, keď preskúmané rozhodnutie odporcu, ktorým bolo rozhodnuté, že navrhovateľ nespĺňa podmienky podľa § 3 ods. 1 písm. m), j), prípadne iných ustanovení zákona na navrátenie vlastníctva k pozemkom alebo ich častiach v pôvodných katastrálnych územiach K. a K. a navrhovateľovi nevzniká za tieto pozemky právo na priznanie náhrady podľa § 6 ods. 2 uvedeného zákona potvrdil. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd SR ako súd odvolací napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 v spojení s § 322p ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol podľa ustanovenia § 224 ods. 1 a § 250k ods. 1 OSP tak, že neúspešnému navrhovateľovi nepriznal právo na ich náhradu. Odporca nemal nárok na náhradu trov konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

V Bratislave dňa 19. novembra 2008

JUDr. Elena Kováčová, v. r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Nikoleta Adamovičová